

TE GAST

Het is er nog steeds niet, het Nije Fryslân

Ruim vier jaar geleden schreef ik in Te Gast over het 'Nije Fryslân'. Ik pleitte onder andere voor een leefomgeving waarin diversiteit, creativiteit, consuminderen en ecologische groei de boventoon gaan voeren. Een Nij Fryslân waar voor een ieder nu en in de toekomst een goed en een mooi leven mogelijk is.

Ondertussen is de landbouw wereld van 'wijkers en blijvers' gefaciliteerd door provinciale streekplannen, structuurvisie en zijn gemeentelijke bestemmingsplannen ongestoord doorgegaan met schaalvergroting en een goed verdienmodel. Grondgebonden of niet grondgebonden.

Het is dan ook zorgelijk om te constateren dat gedeputeerde staten en provinciale staten van Fryslân nog steeds in het oude economische groeidenken een compromis denken te vinden als het gaat om biodiversiteit op het platteland. De beslissing over biodiversiteit wordt in handen gelegd van de aan het infuus hangende boer, de agrarische industrie en de bewust door voedingsindustrie dom gehouden consument.

„Het is zijn of haar bedrijf, zijn of haar grond en zijn of haar toekomst”, stelt gedeputeerde Johannes Kramer in Te gast van 18 mei. Maar hoe zit dat dan met de aarde, de lucht, het water, ons omringende natuur en landschap en onze gezondheid? Is dat ook allemaal van de boer? Het paard van Kramer, mocht het nog de beschikking hebben over schoon drinkwater, kan

niet eens meer bij de drinkdobbekomen, maar is inmiddels meer dan dubbel achter de wagen gespannen.

De tractors, landbouwvoertuigen en mestoverschotten worden nog steeds almaar groter. Nieuwe innovaties als vloeibare kunstmest en (systemisch) gif worden 'duurzaam' verspreid over land en gemeenschap. Alsof bodem, lucht en water te zuiveren chemische fabrieken zijn.

Kraanvogels worden van het land gejaagd. Grutto's weten inmiddels ook wie de koning is en vertrekken. Projecten als Oars ite, gericht op de consument, worden met als argument 'te belerend' abrupt door gedeputeerde staten gestopt. Milieufederaties trekken onder subsidiedruk hun staart in.

Dit is, op een paar belangrijke uitzonderingen na, de uitkomst van het verdienmodel van de aan het infuus hangende boer en de agrarische industriële wereldlobby van Monsanto, Syngenta, Dow, enz. In wezen is het niets meer of minder dan een compromis tussen de agrarische industrie en angstig opererende bestuurders. Ten koste van biodiversiteit, gezondheid, het landschap en de leefbaarheid op het platteland. De creatie van een kunstmatig Fryslân.

Het kan anders. Het moet anders. Ze zijn er nog: koeien met horens. Nu nog bestuurders met moed en inzet voor een werkelijk Nij Fryslân 2018.
SJOERD BONNEMA
Ecologisch werkend ondernemer te Fochteloo

FOTO ARCHIEF